

וזהו מל עמוד של אחריהם ונעדר על  
מילת העבדים שבו משמ' מירקא  
ק' ו' דפסחים באמרת' דעל בעור  
והואל' ארס גדול עד וכו' וכו' אומר  
בראש באמרת' בתרייתא דפ' מ'  
מחמי גבי ערוה כעפית' בר שול  
קורס סתבי' כו' עד וכן אכדורג'ל  
זין ומכר' על מילתו מפני שאינו  
דמי' בכת' הלא' כ' ד' א' אס'  
אכדורג'ל ספק מוכר עליו מפני  
שהוא ספק דלורייתא ועל ספק ו  
דלורייתא מוכרין חזן מן הדמאי  
מפני שרוב עמי החרץ מעשיין הן  
עב' ואני חומר כבר טאלוהו חכמי  
לכיל' א' בחייו והשיב להם והנהי  
מעתי' בכל כאשר יערת' בהלכות  
ברכות שאלה יורגורג'ו  
והלחספס תורה הוא ועל ספק ו  
דרכן הוא דלא מוכרין אהל על  
ספק דלורייתא מוכרין חזן מן  
הדמאי מפני שרוב עמי החרץ מ'  
מעשיין כדאי'א כר' ביה מרליק'  
תשובה הדברים יורג'ו סכר'  
ברכה שעל מצוה דרכן היא בין  
סתיה המצו' מוכריהם בין סתיה  
המצוה מן התורה חכמים הוא ד'  
סתיה הדברים והם אמר' שהחבר'  
ברכה שאינה נריכה עובר משום  
לא תשא לפיכך כל דבר שנסתפק  
לנו אם עשי' דבר זה מצו' שנצטוו  
או לא נצטוו בין סתיה המצו' על  
אותה עשי' מוכריהם בין סתיה  
מן התורה עושין אותה בלא ברכה  
ומפני כן כפס'ן הלכה כהר' בסוכ'  
באמרי' ספק ו' מיתב יתבין ברוכי  
לא מוכרין מוכה אפה למד לכל  
המצוות שיסת' לך אם אתה מצוה  
או אין אתה מצוה עושין אותה  
בלא ברכ' כמו שאמרנו בס' הלכו'  
ברכות וזהו עיקר שמוכין עליו  
ואותן הדברים האמורים בקרב  
מרליקין בעיני' אחר הם אמורים  
וזהו פירושן שאלו בגמרא על  
ברכת כר מוכה ה'כן צונו והשיב  
רב אמי'א מלא תהור ורב כחן  
משא' אכר' שציעין מדרי'א שפיה

**נגמר ספר שני** ומנין פרקיו ששה וארבעים

## חמשה עשר פרקים

**תורה עשרה פרקים**

שליטה פרקים

## גאון עשור פרקים

ת"ת

כל השנה

היה צדקה כלכלית וכלכלית היא המורה מילה בו' עד חוק הפרק  
ברבים במערכת כלכלית מילה לפני הכלכלה נקרא אברהם אבינו שלם  
אברהם העברית וכתובתך יא אלהינו בו' עד צדק סוף מסכת ראש חסנה  
עם ונשלים מנהל לאל בורא עולם

ואת ברית אקים אתי יצחק בן פרח לרבעה  
 יבן שלם עד שאל שנאמר התהלך לפני ודיה קמים  
 שלם פרח לרבעה

ברוך שאין לפניו לא עולה לא שחיה ולא כובולא מרמה לא משוא פנים ולא מקח שחד ברוך אל חי לעד וקיים לנצח באי אמה' האל המהולל כפי עמו משוכח ומפואר כלשון כל חסידיו ועבדיו וכשירו דוד עבדך משיחך נהלל' יי אלהינו בשכחות ובמירות נודך ונשכחך ונפארך נוכדך ששך מלכנו אלהינו יחיד חי העולמים משוכח ומפואר עדי עד שמו באי מלך מהולל בתושבות וקורין פסוקין אלו זה כבוד יי לעולם ישמח יי במעשיו כו' אשרי כו' עד סוף תילים ואחר כך קורא פסוקים אלו ברוך יי לעולם אטן ואטן יסלוד יי לעולם אטן ואטן ויברך דוד את יי לעיני כל הקהל ויאמר דוד ב'אי אלהי ישראל וכו' ברכה אחרונה של אחר פסוקי המירות וזה נוסחה ישתבח שמך לעד מלכנו האל המלך הגדול והקדוש בשמים ובארץ כי לך נאה יי אלהינו אלהי אבותינו וכו' וקורא השירה עד סופה כמנהג המקום בשבת נהגו כל העם להוסיף לפני ברכה זו נוסח זה נשבת כל חי הנכרך את שמך יי אלהינו ורוח כל בשר תפארתו והמס' זכרך מ מלכנו תמיד לדור ודור ומעולם ועד עולם אתה אל וטוב לעריך אין אלהים ואין לנו מלך גואל ומושיע פודה וטוב כל עת צרה וצוקה אלא אתה מפרנס ומרחם אלהי כל בריות ארון התולדות המהולל בתושבות המנהג עולמו בחסד וכריתותיו ברחמים רבים אלהים אמת לא ינוס ולא יישן המעורר ישנים והמקיץ נרדמים מומך נופלים ורופא חולים ומחיה אסורים וכן אנהנו מודים ואלו פיני מלא שירה בים ולשוננו רנה כהמון גליו ושפתותינו שבת במרחבי דקיע ויעינינו מאירות כשמש וכירח וירדנו פ פרושות כנשרי שמים ורבינו קלות כאילות אין אנו מ פספיקין להורות לך יי אלהינו ואלהי אבותינו ולברך את שמך על אחת מאלף אלפי אלפים ודוב רובי רבבה פעמים השוכות נסים וגבורות שעשית עמנו ועם אבותינו מלפנים במצרים גאלתנו יי אלהינו מבית עבדים פריהנו ברעב ו נתתנו ובשועב כלכלתנו ומחרב הצלתנו ומדבר מלפתנו ומחללים רעים רבים דליתנו ועד הנה עזרתנו רחמך יי א אלהינו ולא עזבנו הסדיק על כן איברים שפלגת בנו ורוח נגשסה שנפחת באפינו ולשון אשר שמת בפינו הן הם יורד ויברכו את שמך יי אלהינו וכו' ישתבח וכו' וכן נהגו לקרות כל מומור שיר ליום השבת קודם שיתחילו פסוקי המירות כיום השבת וכיום הכפורים ויש מקומות שנהגו לקרות הלל הגדול בשבתות קודם פסוקי המירות ויש מקומות שנהגו לקרות שיר המעלות הבל כמנהגם ברכה ראשונה שלפני קריה זו היא נוסחה ב'אי אמה יוצר אור ובורא חשך כו' עד יוצר המאורות ברכת שנייה אהבת עולם אהבתנו יי אלהינו המלה גדולה ויתירה הטלת עלינו אבינו מלכנו כו' עד עמו ישראל באהבת ברכה אחרונה שלאחר קרית שמע זו היא נוסחה אמת ויעיב וכו' עד ב'אי גא ישראל ובערבת ברכה ראשונה ב'אי אמה אשר ברכנו מעריב ערבים עד ב'אי המעריב ערבים ברכה שנייה אהבת עולם בית ישראל עמך אהבת עד ב'אי אוהב עמו ישראל ברכה אחרונה של קרית שמע של ערצתי יי הא נוסחה אמת ואמונה כל זאת קיים עלינו כו'

עד ב'אי גאל ישראל ברכה אחרונה זו היא נוסחה השכיבנו יי אלהינו לשלום וכו' עד ברוך שומר עמו ישראל לעד ברוך יי לעולם אטן ואטן כו' עד פריה אתי יי אל אמת יראו עינינו וישמח לבנו כו' עד יי מלך יי בלד יי יסלוד לעולם ועד ונהגו מקצת העם לברך פסוקים באמצע ברכה וקוראין בנוסח זה וירא כל העם ויפלו על פניהם ו ייאמרו יי הוא האלהים יי הוא האלהים הושיענו אלהי ישענו וקבענו והצילנו מן הגוים להודות לשם קדשך ל להשתבח בתהלתך כי לא ישוש יי את עמו בעבור שבו הגדול כי הוא יי לעשות אתכם לו לעם וקלו כושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו והיתה ליי המלוכה והיה יי למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה יי אחד ושמו אחד אלהינו שבשמים יחד שמך הקדוש עלינו קיים את שמך ומלכותך עלינו תמיד בידך נפשות הדיים והמתים אשר בידו נפש כל חי ורוח כל בשר איש בידך אפקיד רוחי פ פריה אותי יי אל אמת ואנחנו עמך וצאן מרעיתך נודה לך לעולם לדור ודור נספר תהלתך יי הצילה נפשי מ משפח שקר מלשון רמיה ישראל נושע ביי תשועת ע עולמים לא תבושו ולא תכלמו עד עולמי עד יהי יי א אלהינו עמנו כאשר היה עם אבותינו אל יעזבונו ואל ישנו להשנות לבנו אלו ללכת בכל דרכיו לשפוט מצותיו ו יחקיו ומשפטיו אשר צוה את אבותינו כל הגשמה תהלל יה הללויה ברוך יי ביום ברוך יי בלילה ברוך יי בשבתנו ברוך יי בקומנו תמיד נהללך סלה ונשיח בחוקך ו וכאמנותך ב'אי המולך בכבודו חי וקיים תמיד יסלוד עלינו וכו'

## נוסח ברכות התפילה וסידורן

א ב'אי אלהינו ואלהי אבותינו אלהי אברהם ואלהי יצחק ואלהי יעקב האל הגדול הגבור והגורא ב אתה גבור לעולם יי מהיה מתים אתה רצ להושיע כווריד הטל משיח הרוח ומוריד הגשם מכלכל חיים בחדר מהיה מתים ב ברחמים רבים סוֹך נופלים וכו' ג אתה קדוש ושכד קדוש וקדושים בכל יום יהללוד סלה ב'אי האל הקדוש ר אתה חונן לאדם רעת ומלמד לאנוש בינה וחננו שאתך דעה חכמה ובינה והשכל ב'אי חונן הרעת ח השיבנו אבינו לתורתך ודבקינו במצותיך וקרבינו מלכנו לעבודתך וההירדנו בתשובה שליכה' לכניד ב'אי הרוצה בתשובה ו סלה לנו אבינו כי המאנו מהול לנו מלכנו כי פשענו לך כי אל טוב וסלח אתה ב'אי חונן המרבה ל לסלוח ו ראה נא בענינו וריבה ריבנו ורן דינו וטור ל גאלנו כי אל מלך גואל חק אתה ב'אי גואל ישראל ח רפאנו יי אלהינו ונרפא הושיענו ונושיעה כי תהלינו א אתה והעלה רפואה שלימה לכל החלואנו כי אל רופא ורחמן אתה ב'אי רופא חולי עמו ישראל ט ברכה יי אלהינו בכל מעשה ידינו וברך את עמנו ואת מל ומטר לברכה על כל פני הארמה ושבע את העולם מברכותיך ורח פני תבל ב'אי מברך השנים י תקע בשופר גדול להירותינו ושאנס

לאקבץ את כל גדיותינו מארבע כנפות כל הארץ לארצנו  
באי מקבץ גדיה עמי ישראל יא השיבה שופטנו ב  
כבראשונה ויועצנו בכתחלה והמר ממנו יגון ואנחה וטלוד  
עלינו אתה לברך בחסד וברחמים בעדק ובמשפט באי מלך  
אזהב צדקה ומשפט יב למשומדים אל תהי תקוח  
וכל המינים בולם כרעי אברז ומלכות זרין מהרה תנקר  
ותשכר מהרה בימינו באי שובר רשעים ומכניע ודים  
יג על החסידים ועל הצדיקים ועל גירי הצדק ועל שארית  
עמך בית ישראל יהמו רחמיה אל אלהינו ותן שכר טוב ל  
לכל הכושחים בשמך באמת הטוב וכו' יד תשכון כחוד  
ירושלם עירך כאשר דברת ובנה אותה בנן עולם כטהרה  
בימינו באי בונה ירושלם טו את צמה דור כמהרה  
תצמיח וקרנו תרום בישועתך באי מצמיח קרן ישועה  
יו שבע קולנו אל אלהינו וחוס ורחם עלינו וקבל ברחמים  
ורצון את תפלתנו מלכנו ריקם אל תשיבנו גבי אתה שומע  
יכו' יו רצה אל אלהינו בעמך ישראל ובתפלתם שעה  
והשב העבודה לרביר ביתך ואשי ישראל ותפלתם וכו'  
באי המחזיר שכניתו לציון יח מוריס אנחנו לך שאתה  
הוא אל אלהינו ואלהי אבותינו צור חיינו ופנן ישענו אתה  
לדור ודור נורה לך נספר תהלתך על חיינו וכו' יט  
שים שלום טובה וברכה הן וחסד ורחמים עלינו ועל ישראל  
עמך וברכנו כולנו בטאור פניך נתת לנו אל אלהינו תורה  
וחיים אהבה וכו' בימות החמה אום בברכה רב להושיע  
מזריר השל מכלכל חיים בחסד וכו' ומכרך ברכה תשיעית  
בנוסח זה ברכנו אל אלהינו בכל מעשה ידינו וברך את ש  
שנתנו בשללי רצון ברכה וברכה כשנים הטובות באי מבר  
השנים בליל מוצאי שבת ובמוצאי יום הכפורים ובמוצאי  
ימים טובים מכרך ברכה רביעית בנוסח זה אתה חונן  
לאדם דעת ומלמד לאנוש בינה אתה הנדלת בין קדש  
לחול בין אור לחשך בין ישראל לגוים בין יום השביעי  
לששת ימי המעשה כשם שהנדרת בין קדש לחול כן פ  
פרנו והצילנו מכל מיני משיחת ומכל מיני פורעניות  
המפגשות לבא בעולם ושמרנו מן הכל והגנו מאחך וכו'  
בראשי חדשים ובחולו של מועד מוסף בברכת יו  
בערבית ושחרית ומנחה ובכרך אותה בנוסח זה רצה אל  
אלהינו וכו' עד עבודת ישראל עמך אלהינו ואלהי אבותינו  
יעלה ויבא וכו' ותחינה ענינו וכו' ובחולו של מועד  
אומר ביום מקרא קדש הזה ביום מועד חג המצות הזה או  
ביום מועד חג השבועות הזה או ביום מועד חג הסוכות הזה  
ביום תענית מכרך היחיד ברכת יו' בנוסח זה שמע קולנו  
ה' אלהינו חוס ורחם עלינו וקבל ברחמי ובראון את תפלתנו  
מלפניך מלכנו ריקם אל תשיבנו ענו אכינו ענו ביום צום  
תעניתנו כי בצרה גדולה אנחנו אל תסתר פניך ממנו ואל  
תעלם אויך משמוע בקשתנו ויהי קרוב לשוענו מרם נקרא  
ואתה תענה גרבר ואתה תשמע בדבר שנאמר ויהי מרם  
יקראו ואני אענה עוד הם מדברים ואני אשמע כי אתה ש  
שומע תפלת כל פה באי שומע תפלה ושליח צבור  
אומר נוסח זה ברכה בפני עצמה אחר ברכה שביעית ואמר

סדר החפלה  
עננו וכו' עד כי אל עונה בעת צרה פורח ומציל ככל עת צרה  
וצוקה באי העונה בעת צרה בתשעה באב מכרך ברכת יו'  
בנוסח זה רחם אל עלינו על ישראל עמך ועל ירושלם עירך  
העיר האכלת החרבה השוממה הגהונה ביר חיים היושבת  
וראש לה חפוי באשה עקרה שלא ילדה ויבלשה לגתנות  
וירשונה עובדי פסילים ויתנו נבלת עבדיך מאכל לעוף ה  
השמים ולבהמת הארץ על כן ציון כפרד תבכה וירושלם  
תתן קולה לבי לבי על חלליהם מעי מעי על הרונותם ראה  
אל והביטה וראה שוממותיה ונחמה כי באש הצתה ובאש  
אתה עתיר לכנותה ככתוב ואני אחיה לה נאם אל הוסת א  
אש לכבוד אחיה בכותב באי בונה ירושלם בפורים  
מכרך ברכה יח' בנוסח זה מוריס אנחנו לך שאתה ח  
הוא אל אלהינו על חיינו המסורים בידך על גשמותינו ה  
הפקודות לך על נסיד ששכל יום ויום על גפלאותיך ששכל  
עת ועת על הנסים ועל הנכוונות ועל ההשועות וכו' ועל  
כולם אל אלהינו אנו מורים לך הסוב כי לא כלו וכו' בחמיה  
מכרך ברכה זו בנוסח זו מוריס אנחנו לך בו עד ועל ג  
גפלאותיך ששכל עת ערב ובקר וצהרי על הנסים בו עד ואח  
כך באו בניך וכו' שליח צבור מכרך לקולם ברכה גלושית  
בנוסח זה נקרישך ונטליכך ונשלים לך קדושה  
משולשת בברך האסור על יד נכאד וקרא זה אל זה ואמר  
קקק צבאות שלא כל הארץ כבודו כבודו וגדלו בלא  
עולם ושרתיו שאלים איה מקום כבודו להעריא משאבה  
ואמרים ברוך כבוד אל מסקמו מסקמו מלכנו תופיע  
ותמלוד עלינו כי מחכים אנחנו לך מתי תמלוד בעיון בחיינו  
ובימינו תשכון תהגדל ותתקדש בתוך ירושלם עירך לחר  
ודור לגנצ נצחים וענינו תראנה במלכות עונך בברך  
האמור בברכי קדשך על ידי דוד משיח צדקך ימלוד אל  
לעולם אלהיך ציון לדור ודור הללויה

לדור ודור נגיד גדלך ולנצח נצחים קדשך נקריש  
ושבחד אלהינו לא ימוש כי אל מלך גדול וקדוש אתה א  
באי האל הקדוש בעת ששליח צבור אומר בברכה זו  
וקרא זה כל העם ענין קקק וכו' וכשהוא אומר איה מקום  
כבודו כל העם ענין משבחים ואמרים ברוך בו וכשהו  
אומר בחיינו ובמינו כל העם ענין אמן וכשהוא אומר  
על ידי דוד משיח צדקך כל העם אומרים ימלוד אל לעולם  
וכל אלו חברים שענין הצבור הוא קורא עממן ולא  
יגביה קולו בעת שהן ענין עמו ואחד היחיד ואחד הצבור  
בעשרת ימים שמראש השנה עד יום הכפורים אומר בסוף  
ברכה זו כאמור יגבה אל צבאות במשפט והאל הקדוש ג  
נקדש בצדקה באי המלך הקדוש שליח צבור אומר קד  
קדוש לעולם קודם כל תפלה ואחר כל תפלה ואחר שאמר  
סדר היום בכל עת שיאמר סדר היום יתחנן מטעם ואמר ק  
קדוש וכשישלים לקרות בתורה ובכל עת שיתחנן בדברי  
תחנונים כשיגמור תחנוניו יאמר קדוש

## נוסח הקדוש

יהגדל וחקדש שמיא רבא בעלמא דברא ברעיתיה ומליך  
מלכותיה



## וזהו נוסח כל הברכות

האמצעות ברכה אמצעית של ליל שבת אתה קדשת את יום השביעי לשמך חכלית מעשה שמים וארץ וברכתו מכל הימים וקדשתו מכל הזמנים כאמור ויברך אלהים את יום השביעי וקדש אותו ונא אלהינו ואלהי אבותינו רצה נא במנוחתינו וכו' ברכה אמצעית של יוצר ישמרה משה במתנת חלקו כי עבד נאמן קראת לו כליל הפארת בראשו נתת בעמך לפניך על הר סיני הוריד בידו שני לוחות אבנים וכתוב בהן שמידת שבת וכן כתוב בתורתך ושמרו בני ישראל כו' ושמחו במלכותך שזכר שבת קודש עונג עם מקדש שביעי אלהינו ואלהי אבותינו רצה נא במנוחתינו כו' עד באי מקדש השבת ברכה אמצעית של מוסף שבת למשה צוית על הר סיני מצות שבת שמור וזכור וכו' צויתנו יי אלהינו להקריב לך קרבן מוסף בראוי יהי רצון מלפניך יי אלהינו שתעלנו לארצנו וכו' ואת מ מוספי יום המנוח הזה נעשה ונקריב כו' עד על ידי משה עבדך לא נתתו מלכנו לגויי הארצות ולא הנחלתו מלכנו לעובדי פסילים גם במנוחתו לא ישכנו ערלים לבית ישראל נתתו ורעי שזרזו אשר גם בחדת חמדת ימים אותו קראת אלהינו ואלהי אבותינו רצה נא במנוחתינו כו' עד באי מקדש השבת ברכה אמצעית של מנחת שבת אתה אחד ושםך אחד ופי' בעמך ישראל גוי אחד בארץ עשרת תהלה ועשרת ישועה לעמך נתת אברהם יגל יצחק ירנן יעקב ובניו ינוחו בו מנוחה שלומה שאתה רוצה בה יכירו ב בניך וידעו כי מאתך היא מנוחתם תנחילנו אבינו אל תהי צרה ויגון כיום מנוחתנו אלהינו ואלהי אבותינו וכו' ברכה אמצעית של מוסף ראש חדש ראשי חרשים לעמך נתת זמן כפרה לכל תולדותם להיותם מקריבים לפניך ובהי רצון ושעירי חטאת לכפר בעדם וכו' לכלם יהיו חשונות נפשם מיד שונא מוכח חדש לציון תכין ועולת ראש ח חדש נעלה עליו שיר דוד נשמע כעירך האמורים לפני מוכחך אהבה עולם תביא להם וזכירת אבות לבנים תזכור אלהינו ואלהי אבותינו מפני חטאנו גלינו מארצנו ו נתרחקנו מעל ארמתינו יהי רצון מלפניך יי אלהינו ש שתעלנו לארצנו ואת מוספי יום ראש החדש הזה כו' עד על ידי משה עבדך יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתחדש עלינו את ראש החדש הזה לשוכה ו ולברכה לחן ולחסד ולרחמים לחיים ולשלום ויהי ראש החדש הזה קץ וסוף לכל חטאתינו וצרותינו תחלה וראש לפרות נפשינו כי בעמך ישראל מכל האומות בחרת ו וראשי חרשים להם נתת באי מקדש ישראל וראשי ח חרשים ברכה אמצעית ממוסף ראש חדש שהל להיות בשבת אתה יצרתה עולמך מקדש כלית מלאכתך ביום השביעי בחרת בנו מכל העמים ורצית בנו מכל הלשונות וקדשתנו במצותיך וקדשתנו מלכנו לעבודתך ושםך הגדל והקדוש עלינו קראת ותהן לנו יי שבתות ולמנוחה איום ראש חדש הזה לכפר בעדנו שחטאנו לפניך ופני ח חטאנו וכו' עד ומוספין כהלכתך

ואת מוספי יום המנוח הזה ויום ראש החדש הזה נעשה ונקריב את קרבנות הובותינו תמידין בסדרין כמצות רצונך כמו שכתבת עלינו בתורתך על ידי משה עבדך יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתחדש וכו' עד לפרות נפשינו רצה נא במנוחתינו וקדשנו בציותך כו' עד ויזנו כם כל ישראל אוהבי שמך באי מקדש השבת וישראל ו וראשי חרשים ברכה אמצעית של יום טוב של פסח ערבית שהרית ופנתה אתה בחרתנו מכל העמים אהבת אותנו ורצית בנו מכל הלשונות וקדשתנו במצותיך ו וקדשתנו מלכנו לעבודתך ושםך הגדול והקדוש עלינו קראת ותהן לנו יי אלהינו מועדים לשמחה חגים וחגים לששון את יום טוב נקרא קדש הזה את יום חג המצות הזה וכן הירוחינו באהבה וכו' ליציאת מצרים אלהינו ואלהי אבותינו ועלה ויבא כו' והשיאנו יי אלהינו את ברכת מועדיך לחיים ולשלום כאשר אמרת ורצית לברכנו כן תברכנו סלה ותן חלקנו בתורתך ושמח נפשינו בישועתך וגו' באי מקדש ישראל והזמנים ברכה אמצעית ממוסף הפסח אתה בחרתנו מכל העמים כו' עד וכו' ליציאת מצרי' ומפני חטאנו גלינו מארצנו ונתרחקנו מעל ארמתינו ואין אנו יכולין לעלות להראות ולהשתחוות לפניך בבית בחרתך בנוה הדרך בבית הגדול והקדוש שנקרא שמך עלינו מפני חיד שנשרלחה במקדשך יהי רצון מלפניך יי אלהינו שתשוב ותרם עלינו ועלינו כדרכך הרבים ותקצץ פזורינו סבין הגוים ונפוצותנו כנס מירכתי ארץ והביאנו לציון עירך ברגה ולירושלם בית מקדשך כשסחת עולם ושם נעשה לפניך את קרבן הובותינו תמידין בסדרין ומוספין כהלכתך ואת מוספי יום טוב מקרא קדש הזה יום חג המצות הזה נעשה ונקריב לפניך כמצות רצונך כמו שכתבת עלינו בתורתך על ידי משה עבדך מלך רחמן רחם עלינו והשיאנו באי מקדש ישראל והזמנים ובנוסח הזה הוא מתפלל בהג' שבועות ובחג הסוכות כלא הטרון וכלא יתר אלא שבחג השבועות הוא אומר ואת יום טוב מקרא קדש הזה את יום חג השבועות הזה וכן מתן ת תורתנו באהבה וכו' ליציאת מצרים וכן הוא אומר ביום טוב מקרא קדש הזה ביו' חג השבועות הזה לרם בנו עלינו ובמוסף הוא אומר ואת מוספי יום טוב מקרא קדש הזה יום חג השבועות הזה וכן בסוכות הוא אומר את יום טוב מקרא קדש הזה יום חג הסוכות הזה וכן שמחתנו באהבה כו' ובשמיני עצרת אומר את יום טוב מקרא קדש הזה את יום חג שמיני עצרת הזה וכן שמחתנו כו' וכן במוסף אומר ואת מוספי יום טוב מקרא קדש הזה יום חג שמיני כו' ואם חל יום טוב להיות בשבת אומר אתה בחרתנו כו' עד ותהן לנו יי אלהינו שבתות למנוחה מועדים לשמחה חגים וחגים לששון את יי המנוח הזה ואת יום טוב מקרא קדש הזה את יום פלוני כו' וכן המוסף אומר ואת מוספי יום המנוח הזה כו' ועל דרך זו הוא מוכרז השבת בראש השנה וביום הכפורים אם הלז להיות בשבת בין בשאר תפלות בין במוסף וחותם בכל התפלות של שלשה רגלים מקדש השבת וישראל והזמנים

וכראש השנה הוזה מלך על כל הארץ מקדש השבת ו  
 וישראל ויום הזכרון ויום הכפורים מלך על כל הארץ  
 מקדש השבת וישראל ויום הכפורים ראש השנה נהגו  
 רוב העם מראש השנה ועד יום הכפורים להוסיף בכל ת  
 תפלה בעשרת הימים בברכה ראשונה מוסיפים וזכרו ל  
 לחיים כו' באי מגן אברהם ומוסיפין בברכה שנייה מיכבוד  
 אב הרהטן וזכר יצוריו ברחמים באי מחייה המתים ומוסיפין  
 בכרכת י' זכור רחמך וכו' ובברכה אחרונה מוסיפין אלו  
 ובספר היים וכו' וכתפלה נעילה של יום העצום אומר בברכו  
 וזכרו לחיים חתמנו וכל אילו תוספות מנהג מקומות ויש  
 מקומות שנחגו שלא יוסיפו דבר ו מנהג פשוט שמברכו  
 ברכה שלישי בנוסח זה בשני ימי של ראש השנה בכל  
 תפלה ותפלה מארבע התפלות וכן נהגו מקצת לברך אותה  
 כאומם הנוסח בכל תפלה ותפלה מחמש תפלות של יום  
 הכפורים וזהו הנוסח אתה קדוש ושםך קדוש וקדושים  
 בכל יום יהללך סלה ובכן תן פחדך יי' אלהינו על כל  
 מעשיך ואימתך על כל מה שבדעת וייראוך כל המעשים  
 וישתחוו לפניך כל הברואים ויעשו כלם אגודה אחת ל  
 לעשות רצונך בלבב שלם כו' ובכן תן כבוד לעמך ת  
 תהלה ליראיך ותקוה טובה לדורשיך ופתרון פה ל  
 לימיהלם לך שמחה לארצך ששון לעירך וצמיחה קרן  
 לדור עבדך ועריכות נר לכן ישי משיחך במהרה בימינו  
 ואז צריקים יראו וישמחו וישרים יעלו וחסידים כו' ככתוב  
 בברכי קדשך ישלך יי' לעולם אלהיך ציון לדור ודור ה  
 הללויה וכתוב ויגבה יי' באי המלך הקדוש ברכה אמצעית  
 של ראש השנה ערבית שחרית ומנחה אתה בחרתנו מכל  
 העמים כו' ותתן לנו יי' אלהינו את יום טוב מקרא קדש  
 הזה וזכרון תרועה באהבה וזכר ליציאת מצרים אלהינו ואחי  
 אבותינו יעלה ויבוא וכו' אלהינו ואלהי אבותינו מלך  
 על כל העולם כולו בכבודך והנשא על כל הארץ ביקרך  
 והופע בהדר גאון עווד על כל יושבי תבל ארצך וידע כל  
 שועל כי אתה פעלתו ויבין כל יצור כי אתה יצרתו ויאמר  
 כל אשר רוח וגשמה באפו יי' וכו' קדשנו כו' באי מלך על  
 כל הארץ מקדש ישראל ויום הזכרון ברכה ראשונה  
 משלש ברכות אמצעיות של מוסף ראש השנה אתה ב  
 בחרתנו ומפני הטאני כו' ואת מוספי כו' כמו שכתוב ע  
 עלינו לשבח לארון הכל לתת גדולה ליוצר בראשית שלא  
 עשנו כגויי הארצות וכו' אוהילה לאל אהלה פניו א  
 אשאלה ממנו מענה לשון אשר בקהל עם אשירה עוון  
 אכיעה רגנות בער מפעליו כו' באי למרגי חוקיק על בן  
 נקוה לך יי' אלהינו לראות מהר' בתפארת עווד וכו' אלהינו  
 ואלהי אבותינו מלך כול באי מלך על כל הארץ מקדש  
 ישראל ויום הזכרון היום הדת עולם היום יעמיד במשפט  
 כל יצור עולם אם כננים אם כעבדים אם כננים ענינו לך  
 תלויות וכו' ברכה שנייה אתה וזכר מעשה עולם ופוקר כל  
 יצורי קדם כול כי וזכר הנשכחות אתה הוא מעולם ואין  
 שכחה לפני כסא כבודך ועקדת יצחק לורעו הוכר וכו'  
 היום הדת עולם והיום יעמיד במשפט כל יצורי עולם אם  
 כננים אם כעבדים אם כננים רחמנו

כרחם אב על בניו כו' ברכה שלישית אתה נגלית בעין  
 כבודך על עם קדשך לדבר עשם מן השמים השמעתם  
 קולך כו' כי שומע כו' באי שומע תרועה היום הדת עולם  
 כו' ככתוב למעלה ברכה אמצעית של צום יום הכפורים  
 בערבית ושהרית ומנחה ונעילה אתה בחרתנו כו' ותתן  
 לנו יי' אלהינו את יום הכפורים הזה ואת יום מקרא קדש  
 הזה למחילה וכו' אלהינו ואלהי אבותינו יעלה ויבוא  
 יגיע יראה וירצה ישמע ויפקד ויזכר לפניך וברוננו וזכרון  
 אבותינו וזכרון ירושלים עירך וזכרון משיח בן דוד וכו'  
 אלהינו ואלהי אבותינו מחול לעונותינו וכו' אלהינו ואלהי  
 אבותינו מלך כו' קדשנו כו' ודברך אמת וקיים כו' באי מלך  
 על כל הארץ מלך מוחל וסולח וכו' ברכת אמצעית של  
 מוסף אתה בחרתנו ומפני הטאני ואת מוספי יום מקרא  
 קדש הזה נעשה ונקריב לפניך כמנחת רצונך כו' אלהינו  
 ואלהי אבותינו מחול לעונותינו ביום צום הכפורים הזה  
 טחה והעבר פשענו כו' עיר ומלכך עירך אין לנו מלך מוחל  
 וסולח וכו' אלהינו אלהי אבותינו מלך על כל העולם כולו  
 בכבודך והנשא על כל הארץ ביקרך והופע בהדר גאון עווד  
 וכו' עד וכלכותו בכל טשלה קדשנו במצותיך ותן חלקנו  
 בתורתך ושכננו בטובך ושטחנו בישועתך וטהר לבנו  
 לעכרך טאנת ודברך כו' עד באי מקדש ישראל ויום  
 הכפורים נהגו העם בכל תפלות המוספין כשהוא אומר  
 כמו שכתבת עלינו בתורתך על ידי משה עמד מוכיר  
 קרבנות אותו היום כמו שהם כתובים בתורה וקורא אותם  
 הפוסקים ואם לא הזכיר כיון שאמר כמו שכתבת עלינו  
 בתורתך שוב אינו צריך

## נוסח הוידוי

אלהינו ואלהי אבותינו תכא לפניך תפלתנו ואל תתעלם  
 מתחנתנו שאין אנו עוי פנים וקשי ערף שנאמר לפניך  
 צדיקים אנחנו ולא הטאנו אבל אנהנו  
 ואבותינו אשכנזי בגדנו גולנו דברנו דופי העוין והרשע  
 ודנו חסנו כו' עד כי אמת עשית ואנחנו הרשענו מה  
 נאמר לפניך יי' אלהינו יושב מרום ומה נספר לפניך שוכן  
 שחקים הלא הנספרות והנגלות אתה יודע אתה יודע רוי  
 עולם ותעלמות סדרי כל חי אתה חופש כל הדרי בטן ו  
 וכוהן כליות ולב אין כל דבר נעלם מסך ואין נסתר מנגד  
 עיניך ובכן יהי רצון מלפניך יי' אלהינו ואלהי אבותינו  
 שתמחול לנו על כל הטאנינו ותכפר לנו על כל עונותינו  
 ותסלח לנו על כל פשענו על הטא שחטאנו לפניך  
 באונם ועש של בכדי דעת עש של בגדיו ועש  
 של בדת ובמרטה עש של בהדרור הלב ועש  
 של בידוי פה עש של בודון ועש של בחוק  
 יד עש של בטומאת שפתיים ועש של ביצר הרע  
 עש של ביועצים ועש של בלא יודעים  
 עש של בכחש ובכזב ועש של בלשון הרע  
 עש של במראית העין ועש של בגשך ובמריבות  
 עש של כשיח שפתותינו ועש של בענינים  
 רפוח עש של בפתחון פה ועש של

ומפרנס לכל כאסור פותח את ידיו ומשביע לכל חי רצון ומכין מזון לכל ברייתו אשר ברא בראי הן את הכל נורה לך יי אלהינו וגברך כלבנו כי הנהלת את אבותינו ארץ חמדה טובה ורחבה ברית ותורה על שהוצאתנו ממצרים מצרים ופדתנו מבית עבדים על תורתך שלמדנו על חוקי רצונך שהודעתנו על כולם יי אלהינו אנו מודים לך ומברכים את שמך כאסור ואכלת ושבעת וברכת את יי אלהיך על הארץ הטובה אשר נתן לך בארץ על הארץ ועל המזון רחם יי אלהינו על ישראל עמך ועל ירושלים עירך ועל ציון משכן כבודך ועל הבית הגדול והקדוש שנקרא שמך עליו ומלכות דוד משיחך תחזור למקומה בימינו וכנה ירושלים בקרן כאשר דברת באי בונה ברחמי את ירושלים באי אמה האל אבינו מלכנו ארדנו בוראנו ונאלנו קדושינו קדוש יעקב המלך הטוב והמטיב שבכ יום ויום וגמלנו הן וחסד ורחמים וכל טוב הרחמן ישתבח לדורי דורים הרחמן יתפאר לגנח נצחים הרחמן יוכנו ל לימות המשיח ולבנין בית המקדש ולחיי העולם הבא מ מגדל ישועות מלכו וגו' כפירים רשע ורעב וגו' כי לעולם חסדו הספסור בנביא כבוד לפניו באי אמה אשר ברה בנביאים טובים ורצה ברבריהם הנאמרים באמת באי הבנה בתורה ובמשלה עבדו וכישראל עמו ובנביאי האמת והצדק ומכרך לאחריה באי אמה צור כל העולמים צדיק ככל הדורות האל הנאמן האומר ועושה מדבר ומקיים אשר כל דבריו האמת והצדק נאמן אתה הוא יי אלהינו ונאמנים רבריך דבר אחד מרבריך אומר לא ישוב דקס כי אל נאמן אתה באי האל הנאמן בכל דבריו רחם על ציון כי היא בית חיינו ולעמנו נפש חנקוס נקם מהרה כימינו ותבנה מהרה באי בנה ירושלים את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח וקרנו תרום בישועתך באי מן דוד על התורה ועל העבודה ועל הצידיא ועל יום המנוח הזה שנתת לנו יי אלהינו לקדושה לכבוד ולתפארת על הכל אנו מברכים שמך באי מקדש השבת וכיום טוב הוא אומר ועל יום טוב מקרא קדש הזה שנתת לנו לששון ולשמחה באי מקדש ישראל והמנוח ואם היה שבת ויום טוב כולל שניהם וחזק פ מקדש השבת וישראל והומנים בנוסח שהוא היום בתפלה בברכה אמציעת באותו היום כך הוא היום בקדש אחרונה זו העניינות שנהנו רב העם לקרות מן הנביאים בכל שבת ושבת ומפטרין בהן ואלו הן בראשית הן עבדי אתה מן עד אלה הרבדים עשיתם ולא עובתים בישועה תולדות נח רני עקדת לא ילדה עד המן אוננים ולכו אלי בישועה לך לך ואל מי חרמינו ואשור עד כי אני יי אענם אלהי ישראל בישועה וירא אליו ואשה אחת מנשי בני הנביאים עד והשא אח בנה ותצא במלכים ויהיו חיי שרה הלהל הספר עד ירי ארנו המלך לעולם במלכים תולדות יצחק משא דבר יי אל ישראל ביר פ מלאכי עד וערבה לוי מנחת וכו' בתרי עשר ויצא יעקב ועמי תלואים למשובתי עד ובנביא העלה בתרי עשר וישלח יעקב הון עובדיה עד סוף ספרו בתרי עשר

בצדדי רגלים ע'ה'ש'ל' בקפיצת יד וע'ה' ש'ה'ל' ברצון וברעת ע'ה' ש'ה'ל' בשגנה וע'ה' ש'ה'ל' בתמהון לבב על חטאים שאנו חייבין עליהם חטאת ע'ה' ש'ה'ל' עולה ע'ה' ש'ה'ל' קרבן ע'ה' ש'ה'ל' אשם וראי ע'ה' ש'ה'ל' אשם תלוי ע'ה' ש'ה'ל' קרבן עולה ויורד ע'ה' ש'ה'ל' עשה ע'ה' ש'ה'ל' לא העשה שניתנו לעשה ע'ה' ש'ה'ל' מיתה כדו שמים ע'ה' ש'ה'ל' כדת ע'ה' ש'ה'ל' מלקות ע'ה' ש'ה'ל' אדבע מיתות בית דין סקילה שריפה הרג והמק על הגלויים לנו ועל שאינן גלויים לנו הגלויים לנו כבר אמרנום לפניך יי אלהינו ושיאנים גלויים לנו על כל חטאנו ואתה יודע כל הנסתרות ככתוב הנסתרות לוי אלהינו ותגלות לנו ולבנינו עד עולם וכו' כי אתה הולח לישראל מן חקולס ומחולן לשכטי ישורון ומבלעדיך אין לנו מלך מוחל ופולח אהי עד שלא נוצרתו אינו כדרי ועכשו שנוצרתו כאו לא נוצרתו עפר אמי בחיי קל וחומר במיתתו חרי אני לפניך יי אהי ככלי מלא נושה וכלמה יהי רצון מלפניך שלא אחטא עוד ומה שחטאתי מהה ברחמיך הרבים אבל לא על ידי וסורין יהיו לרצון אמרו פי והגיון לבי לפניך יי צדוי וגואל כסדר הזה מתורה בערבית שחרית ומוסף ונגהה בין יהוד בין שלוח ציבור לא שהיהודי אומר ויודי זה אהר תפלה אחר שגומר שיש שלום קודם שיפסיע שלש פסיעות ושלוח ציבור אומר כבוד ברכה אמצע קודם שיאמר אלהינו וארי אבותינו מהל לעונותינו מהורה וירי כסדר הזה ואחר כך אומר מחול לעונותינו ביום צום הכיפורים בנעילה מהורה כסדר הזה מה נאמר לפניך יושב מרום כולי כי עונותינו רבו מלמנות כולי מה לנו מה חיינו מה חסדנו מה צדקנו מה מעשינו מה נאם לפניך יי אלהינו הלא כל הנכבד באין לפניך ואנשי השם כלא היו והנכמים ככלי מרע ונכונים ככלי השב' כי כל מעשינו הוה וימי חיינו הכל לפניך ככתוב וסותר האדם מן הבהמה אין כי הכל הכל אבל אתה ה הברלה אנוש מראש והכירה לעמוד לפניך כי מי יאמר לך מה העשה ואם יצדק מה יהיה לך יתחן לנו יי אלהינו את יום הכפורים הזה קץ מחילה לכל חטאנו למען נחיה מעושך ידנו ונשוב לעשות חוקי רצונך כלב שלם כדרכי שנאמר דרשו יי בהמצאו קראוהו בחיותו קרוב יעזוב רשע דרכו ואיש און מחשבותיו וישוב אל יי וירחמנו ואל אלהינו כי ירבה לסלוח ואתה יי אלה סליחות טוב ומטיב חנון ורחום ארך אפים ורב חסד מרבה להטיב רוצה בהשובתן של רשעים ואין אתה הפץ במיתתן ככתוב חי אני נאם יי אם אחפון כמות הרשע כי אם כשוב רשע מדרבו וחיה שובו שובו מדרכמים הרע ולמה תמותו בית ישראל השיבנו וקבלנו ומחול לנו וסלח כגדל הסדר יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי עושה שלום וכו'

## נוסח ברכת המזון

באי אמה הן את העולם כולו בשוכ בהן וכחסד וברחמים

וישכ עקב על שלשה פסעי ישראל ערפאיה שאג מי לא  
 יירא בתרי עשר זיה סקין ויקץ שלמה והנה חלום עד  
 זיה המלך שלמה מלך במלכים ויגש אליו ואחח בן  
 אים קח לך עץ אחר עד ויער הדגים כי אני ביהוקאל  
 וחי עקב ויקרבו מי דוד למות עד ושלמה ישכ על  
 בסא דוד אכיו במלכים ואלה ישמות בן אדם הודע את  
 ירושלם עד ויצא לך שם ביהוקאל וארא ולא יהיה עוד  
 לבית ישראל עד כיום ההוא אצסיח קרן לבית ישראל ב  
 ביהוקאל בא אל פרעה משא מצר עד אשר ברכו ה' צבאו  
 בישעיה ויהי בשלח שירת דבורה מן זכנעאחים עד  
 ותשקוט הארץ ארבעים שנה בשופטים וישמע יתרו  
 בשנת מות המלך עוויה עד למרבה המשרה בישעיה  
 זאלה רמשפטים הרבר אשר היה אל ירמיהו עד לא יכרת  
 איש ליגרב בן רכב בירמיה ויקחו לי ו' נתן הכמה  
 לשלמה עד ושכנתי בתוך בני ישראל במלכים ואתה  
 תצוה הגר את בני ישראל את הכית עד ורציהו איבם כ  
 ביהוקאל כי תשא ודבר אל אליהו עד וירכב א  
 אחאב וילך במלכים ויקהל וישלח המלך שלמה ויקח  
 את חירם מצר עד ותתם מלאכת במלכים ואלה פקודי  
 ויעש חירם ויקרא עס וזצרת לי עד כה אמר אל מלך  
 ישראל בישעיה צואת אחרן עולותיכם ספרו על ובחיתם  
 עד באלה חפצתי נאם אל בירמיה ויהי כיום השמיני  
 זיוסף עוד דוד את כל כהוד בישראל עד כל אשר בלבבך  
 במלכים אשרה כי הודיע ואיש בא סכעל שלישה עד  
 וילך אתו כברח ארץ במלכים זאת תהיה וארבעה אנשי  
 וסרלו עד ולא השליכם טעל פניו במלכים אחרי מות  
 התשפוט התשפוט עד ונחלת בך ליעני הדגים ביהוקאל  
 קדושים תהיו באו אנשים סוקני ישראל עד צבי הא לכי  
 הארצות ביהוקאל אמר אל הכתנים והכתנים הלויים בני  
 צדק עד כל גבילה ושריפת ביהוקאל בהר סיני ו' עווי  
 וסעווי עד רפאני ו' וארפא בירמיה אס בחוקותי הנבא  
 על רועי ישראל עד והעלתים מיר העבדים ביהוקאל במרד  
 סיני והיה מספר בני ישראל עד וארשתיך לי באמונה  
 בתרי עשר נשא ויהי איש אחר מצרעה עד ויגדל העד  
 ויברכהו ו' בשופטים

בהעלותך רני ושמח בת ציון עד ירו ורובכל יסרו הבית  
 בתרי עשר ישלח לך וישלח יהושע בן נון עד גס נמוג  
 כל יושבי וכו' ביהושע ויקח קרח ויאמר שמואל אל העם  
 עד כי לא יטוש ו' את עמו בשמואל זאת  
 הקת התורה ויפתח הגלעדי עד מימים ימינה בשופטים  
 וירא בלק והיה שארית יעקב עד והצנע לבת עס אלהיך  
 בתרי עשר פנחס ויר ו' היתה אל אליהו עד וקס וילך  
 אחרי אליהו במלכים ראשי המטות ויתן משה למטת  
 בני ראובן עד מחלק את הארץ ביהושע אלח מסעי אלה  
 הנחלות עד ויתנו בני ישראל ללויים ביהושע אלח ה  
 הרברים אשר דבר ו' א ישראל עד ויהיה לי לעם בירמיה  
 ואתחנן ואתפלל אל ו' אחרי הת את ספר המקנה עד  
 שרות בבספ יקנו בירמיה והיה עקב הלוד וקראת כאוגי  
 ירושלם עד והתברכו בו כל גוים ובנייהללו בירמיה  
 דאה אנכי הנה ימים באים נאם ו' והקסוהי עד אס יסתר  
 איש במסתרים בירמיה סופטים ויר באשר וקן שמואל  
 עד ויאמר שמואל אל אנשי ישראל לכו בשמואל כי  
 תצא ויאספו פלשהים את כהניהם עד ו' יהיה עמך כ  
 בשמואל והיה כי תבא או יבנה יהושע מובח עד ולא  
 היה כיום ההוא ביהושע אהם נצבים ויאקף יהושע את  
 כל שבטי ישראל עד ברתים חתים אשר לא נטעת ביהושע  
 האונו ולקחהו אני מצמדת הארז עד והשיבו ו' וירא  
 ביהוקאל האת הברכה ויהי אחרי מות משה עבר ו'  
 ומדלג עד ויהי ו' את יהושע ביהוש' כל שבת שקורין בה  
 שתי פרישת מפתירן בהמעין פרשה אחרונה וזו המנהג  
 ברוכ המקומות וכן נהגו רוב העם להיות ספסירין  
 בנחמות ישעיהו מאחר תשעה באב עד ראש השנה  
 בשבת שאחר תשעה באב נחמו נחמו עמי

בשנייה ותאמר ציון  
 ענשה סוערה  
 בחמישית קומי אורי  
 בששית רני עקרה  
 בשביעית שוש  
 אשיש  
 ב' בשלישית

בשולמו לסוזאות הברכות והתכלות ויהי ונפח ברכת הענין וברכות  
 ה' עניני חכמות שנהגים רוב העם לקרות בכל שבת ושב  
 בענין